

Ekologen Carl Havemann arbetar med att rehabilitera stammen av jättesköldpaddor på North Island.

Petite Anse, som betyder Lilla stranden, är en av huvudön Mahés finaste stränder.

HÅLLBARHET PRIORITERAS HÖGT I SEYCHELLERNA

Återplantering av skog, rehabilitering av havssköldpaddor och förbud mot plastflaskor. Seychellerna är ett tropiskt paradiset och så vill både politiker och invånare att det förblir. ETC har besökt ö-nationen i Indiska oceanen där de gröna projekten avlöser varandra.

TEXT: JOHAN AUGUSTIN BILD: ROGER BORGELID

Karetsköldpaddan kravar upp på den öde stranden på Cousine Island och söker skugga under en palm. Det är början av december och säsong för de utrotningshotade havssköldpaddorna att lägga sina ägg, vilket arten gör dagtid på Seychellerna – en av få platser kvar i världen där de exploaterade sköldpaddorna känner sig säkra nog att lägga ägg i dagsljus.

Cousine Island är en skyddad granit-ö och precis som på många av Seychellernas andra öar pågår här projekt för att skydda havssköldpaddor med målet att de ska öka i antal.

Privatägda Cousine Island ingår i en naturreserv där även grannön Cousin Island och det omkringliggande havet ingår. De är en ekologisk framgångssaga inte bara för utrotningshotade sköldpaddor, utan även för flygande hundar, en rad fågelarter, ödlor och insekter.

En framgångssaga

Karetsköldpaddan, vars brunspräckliga skal är ungefär en meter långt och länge varit eftertraktat till hantverk, gräver en grop i den mjuka finkorniga sanden. När honan börjar lägga äggen går hon in i ett trans-liknande tillstånd, vilket möjliggör för Cousines eko-

loger – de sydafrikanska makarna Stuart och Bronwyn Dunlop – att föra över äggen till en hink och samtidigt kontrollera märkningen i skalet. De 185 lagda äggen förs till en säker inhägnad plats längre bort på stranden, där Stuart och Bronwyn har full kontroll på kläckningsprocessen och så småningom kan hjälpa sköldpaddungarna att nå havet.

– De måste ta sig förbi hungriga krabbor och fåglar. Vid varje kläckning är det bara ett par ungar som överlever, så vi hjälper naturen på traven genom att ge dem säker passage till vattnet, förklarar Bronwyn Dunlop.

Sköldpaddprojekt på Cousine och andra av arkipelagens öar innefattar även grön havssköldpadda och har lett till att de båda hotade arterna börjat återhämta sig i Seychellernas vatten.

Det gäller även fågellivet. Luften ovanför stranden är full av flygande akrobater: enbart på Cousine häckar åtta arter av havsfågel, och Stuart och Bronwyn för noga statistik över bestånden. Tack vare att de håller borta invasiva rovdjur – som gjort att många fågelarter försvunnit från andra öar – har exempelvis hotade blå duvor ökat till antal.

Hållbarhet har länge varit högt prioriterat för landets regering, som bland annat riktar in turistnäringen mot exklusiv turism med få

Korallreven och utfiskningen av tonfisk och bläckfisk är en utmaning.

”high-end turister”, som betalar mer och, på grund av det låga antalet, sliter mindre på den känsliga miljön.

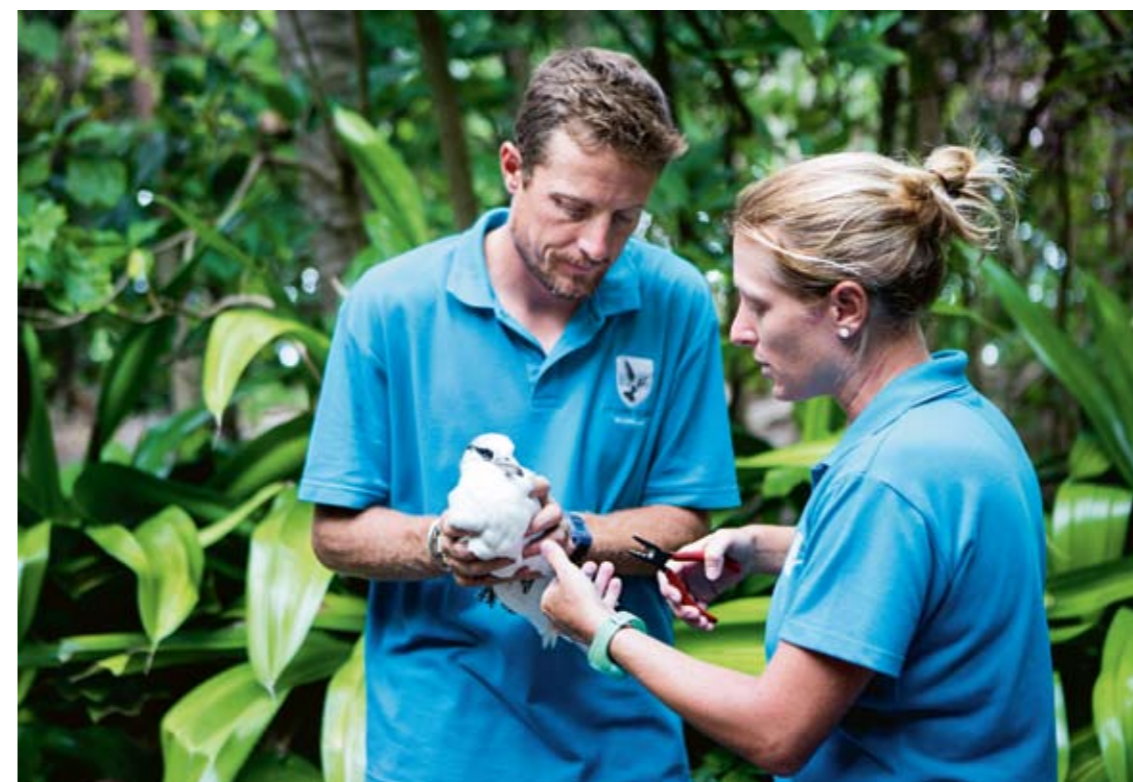
Inom regeringen pågår just nu samtal om att utöka antalet reservat både på land och till havs. På varje ö pågår dessutom privata hållbarhetsprojekt.

En tidsfråga innan fisket kraschar

Den sydafrikanske filantropen och mångmiljardären Fred Keeley driver Cousines enda resort och står bakom samtliga av öns hållbarhetsprojekt. Alla turistintäkter återinvesteras i de olika rehabiliteringsprojekten. Solpaneler på taken försörjer ön med el, medan regnvatten används i duscharna och filtreras till dricksvatten som serveras i glasflaskor. Påsar, sugrör och flaskor tillverkade i plast är bannlysta samtidigt som turister informeras om vilken skada plast och mikroplast orsakar i havet. Fred Keeley är ensam investerare.

– Att driva projektet privat innebär att jag slipper jag involvera mig med regeringen. Dessutom märker jag att mina solpaneler reducerar kostnaden för att driva ön, samtidigt som vi minskar klimatavtrycket säger han.

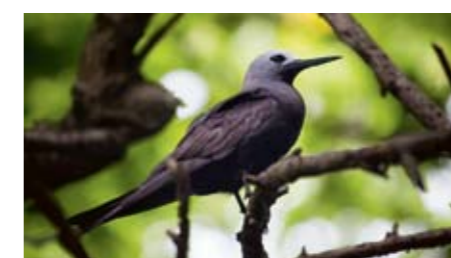
Klimatförändringarna och uppvärmningen av haven har drabbat världens korallrev hårt,

Cousines ekologpar Stuart och Bronwyn Dunlop ringmärker öns fåglar och följer noga statistik över arterna.

Korallerna utanför ön Félicité blektes i senaste El Niño men har nu börjat återplanteras.

Noddy är en fågelart som häckar på Cousine och som ökar i antal.

Seychellernas barn är framtiden – därför satsar landet på utbildning i hållbarhet.

och Seychellerna är inget undantag. Efter den senaste El Nino, som är ett återkommande klimattänomen i Indiska oceanen och Stilla havet, för två år sedan blektes stora delar av ögruppen rev. Trots att öar som Cousine och Félicité har börjat återplantera sina korallrev är det en svår kamp så länge jordens uppvärmning pågår.

– Korallreven och utfiskningen av tonfisk och bläckfisk är en utmaning, säger Fred Keeley. – Vi har spanska och kinesiska trälare som tömmer havet på tonfisk. Det är bara en tidsfråga innan fisket kraschar.

Längre norrut ligger North Island – ön som är ett eget eko-projekt och drivs av en av Afrikas mest välkända safari-operatörer Wilderness Safaris, känt för sin hållbarhetsfokus. Under palmerna som tar vid där den kritvita stranden slutar betar jättesköldpaddor gräs och örter. Seychellisk jättelandssköldpadda är endemisk och världens största art av jättesköldpadda. På North Island levde tidigare tusentals sköldpaddor, men sjöfarare som kom hit i början av 1600-talet uppskattade köttet, och reptiler – som klarar sig länge utan mat och vatten – kunde transporteras som färsproviant, levande ombord på fartygen.

Följande århundrade kom nästa bakslag i form av en råttinvasion, där gnagarna fick

Det är den unga generationen som är framtiden. De ska leda landet i en hållbar riktning.

mersmak på de försvarslösa sköldpaddorna. Idag är North Island både fritt från råttor och katter och djurlivet börjar komma tillbaka. – Vi har omkring hundra jättesköldpaddor som långsamt ökar i antal, och vi beräknar att samtliga arter av havsfågel har återhämtat sig inom femton år, berättar öns ekolog Carl Havemann.

Tränger undan träd

För att inte historien ska upprepa sig kontrolleras alla båtar som anländer till North Island noga så att inte råttor och andra skadedjur kan ta sig iland, och gäster som besöker resorten byter båt innan de går iland. Många tror att paradisskrandernas kännetecknande kokospalmer alltid funnits där, men faktum är att även dessa är en invasiv art som tränger undan inhemska palmer som världskända Coco De Mer och andra trädarter. Den utvecklingen stoppar Carl Havemann och hans team

**DETTA ÄR EN BERÄTTELSE
FINANSIERAD VIA FOLKETS PRESSTÖD**
SWISH 123 508 75 49 ELLER BG 675-0855 ELLER ANVÄND KORT PÅ ETC.SE

Cousine är ett paradiset i ordets rätta bemärkelse. Ett skyddat sådant – där de mänskliga avtrycken försöker begränsas.

Seychellerna

● Seychellerna består av 115 öar i Indiska Oceanen. De utgör två kategorier: dels de inre granitöarna som omger huvudöarna Mahé, Praslin och La Digue, vars bergstoppar skjuter upp från urskogar, omgärdade av några av jordklotets vackraste stränder. Den andra kategorin, de yttre öarna, består av platta korallöar närmre Afrikas kust, som inkluderar Aldabra – världens största korallatoll.

● Det är på de inre huvudöarna som den största delen av befolkningen på omkring 100 000 människor bor, medan de yttre öarna förblivit närmast orörda.

● Redan på 1980-talet startade projekt för att bevara landets fyra arter av havssköldpaddor, vilka är skyddade enligt lag.

● Myndigheterna tar miljöskydd på stort allvar och 43 procent av landarealen är avsatt i olika nationalparker och reservat. Fyra marina nationalparker skyddar över 150 olika fiskarter. Cousin (grannön till Cousine) och Bird är fågelskyddsområden. Seychellerna har dessutom två UNESCO-världsarvsplatser; Aldabra-atollen och Vallée de Mai – en förhistorisk palmskog med landets största bestånd av Coco de Mer-palmer, där den utrotningshotade svarta papegojan lever och ökar i antal.

● Cirka 350 000 turister besökte Seychellerna under 2018 och turistintäkterna uppgick till drygt 4,5 miljarder kronor. Det motsvarar en 15-procentig ökning i intäkter från året innan. Antalet turister ökade under 2018 med tre procent.

Återplantering av den ursprungliga skogen pågår på många av öarna. Här planteras nya träd på Félicité.

genom att fälla kokospalmer och återplantera naturligt skog.

– Planen är att först rehabilitera de låglänta områdena och sedan bergen. Ibland hjälper turister till med återplanteringen, säger han.

Vill minska matsvinnet

Längre in på den skogbeklädda ön är ett stort område inhägnat; det är här den största mängden grönsaker och frukt som används på öns resort odlas. Carl Havemann visar upp chiliplanter och mangoträd, samtidigt som han förklarar att ön arbetar hårt med att minska matsvinnet genom att skära ner på portionerna som serveras. Att hålla fisket på en hållbar nivå är en svår nöt att knäcka, medger han.

– Det är en utmaning. Men hajar lämnas i fred, och arter som röd snapper får bara fiskas när de nått en viss storlek.

Carl Havemann besöker även skolor och pratar med ungdomar om vikten av hållbarhetsarbete. Det gäller att utbilda den unga generationen i att inte äta vilda djur – som till exempel flygande hundar, som betraktas som en delikatess på många av öarna.

– Det är den unga generationen som är framtiden. De ska leda landet i en hållbar riktning.